

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben Félévre 6 K, negyedévre 3 K — f.
Vidéken " 8 K, " 4 K 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint.
az udvarban hátul.

Ingyenes népoktatás.

Magyarországban az analfabéták száma az összes lakosságnak mintegy 30 százalékát képezi, sőt vannak statisztikák, melyekben ez a szám 40 százalékra emelkedik. Az utóbbi években, egyrészt a közoktatásügynek törvényes szabályozása, másrészt pedig az állami elemi iskolák létesítése következtében, a helyzet némi javulást mutat ugyan, de ez még mindig nem elég ahhoz, hogy hátramaradott népoktatásunkat a kulturállamnak megfelelő niveaujára emelje.

Ez csak a teljes ingyenes népoktatás behozatalával érhető el. Ehhez nem feltétlenül szükséges, hogy az összes elemi iskolák államosítottassanak, ami felekezeti viszonyaink között legyőzhetlen akadályokba ütközik.

Meg lehet ezt valósítani a felekezeti iskolák kereteinek fentartásával is. Mindenesetre kívánatos, hogy időközben az állam is minél több népoktatást állítson fel, mert ezeknek a száma aránylag még mindig igen csekély.

A milleniumi évforduló alkalmával a törvényhozás ezer állami népoktatásnak azonnali felállítását határozta el, mindannak dacára

azóta talán száz állami népoktatás se létesült.

Más államokban a középfokú oktatás is ingyenes, sőt az egyesült államokban az egyetemi oktatás is teljesen díjtalan.

Gyakran emelkedtek hangok a közoktatás ingyenessé tétele mellett, de a kedvezőtlen pénzügyi helyzetre való hivatkozással ezt a fontos kérdést mindig elodázták. Egyes helyeken az elemi oktatást a szegény néposztályra nézve meg lehetősé olcsóvá tették ugyan, de a középfokú iskolák még mindig felette drágák. Egyes polgári kereskedelmi iskolákban a tandíj kétszáz koronára rug évenként. Ezt a szegény ember nem tudja megfizetni.

Már pedig, ha nem is a legfelsőbb, de az alsó és középfokú iskolákat megközelíthetővé kell tenni a legszegényebb sorsu osztályok részére is. Ezt kulturális érdekeink mindenképpen megkövetelik. Az államnak és a felekezeteknek módot és eszközöket kell keresniök az alsófokú oktatásnak ingyenessé tételére. Ez kulturális haladásunknak mellözhetlen feltétele, melyért minden áldozatot meg kell hoznunk.

Magyar tengerészek sorsa.

Miért kell a magyar „Iskolahajó?”

Debrecen, aug. 22.

Nagy igazságot fejezett ki e sorokban minap egy lap: „Tenger nélkül nincs magyar imperium, magyar tengerészek nélkül nincs magyar tenger.” Van tengerünk, de az, sajnos, nem — magyar tenger. Nincs magyar tengerünk, mert nincs magyar tengerésznünk. Nagy szó, de igaz, magyar tengerészetünk még eddig nincs — bár van tengerünk. Ez lehetetlen — mondhatná valaki — magyar tengerészetnek kell lenni, hiszen az állam 3 millió koronát költ évente a magyar tengerészetre, ennyi subvenciót ad évente egy tősgyökeres magyar társaságnak: az „Adria magyar királyi tengerhajós társaságnak” a magyar adófizetők garasából. A tiszték mind magyar állampolgárok, mert magyar hajózásnál tiszt csak magyar állampolgár lehet. Tősgyökeres magyar tisztet pedig képez a fiumei magyar királyi tengerészeti akadémia. Ez mind így áll, de azért magyar tengerészetünk még nincs.

Az ugynevezett magyar tengerészet még eddig nem magyar. Az egyetlen egy nagy magyar társaság (van egy kisebb társaság is: a „Magyar Keleti Hajózás” — de ez nagyon kicsi) az Adria magyar királyi tengerhajós társaság” magyarul csak címét és jel-szavát („Hazának használj”) írja, minden dolgát, egész ügyvitelét olaszul intézi. A tengerész tisztikar létszáma 296—310 közt van, de közöttük csak 26—28 a magyar, tehát még egy tizedrésze sem magyar. A többi bevándorolt angol, skót, olasz, osztrák

Az éjjeli lepke.

Irta: Alba Nevis.

Egy kis szürke pille keringett előttünk, azután lebukott a fűbe.

— Nini — mondom — egy becsipett lepke, nézze csak, Lajcsi!

Lajcsi, aki három hét óta szerelmes belém s nem hagy egy pernyi nyugtot, azt fejtegette éppen, hogy a fűre lehelt esők minden más csóknál édesebb. Most egyszerre elhallgatott s kissé ravasz arca becsületesen szomorú lett:

— Igen Annuska, egy becsipett pille, de ezen nem szabad nevetnie, mert ez kész tragédia!

De én azért is nevettem, mert úgy van már az arcom, meg a lelkem berendezve, hogy minden órában egy félórát nevetek s egy félórát mosolygok.

És különösen, ha ezzel a Lajcsival vagyok, aki igen kedves gyerek, csak egy a hibája: hogy férfi! Sok leány mondja — és néhány hiszi is — hogy a férfiak rosszszak. Hogy miért? Itt van például az a Lajcsi, aki szerelmes belém és három hét óta majd feldönt a sóhajaival.

Megyünk együtt az utcán, egyszerre

csak szembe jön Emmi, a barátnóm. Kicsi, vézna lány, csupa hiány. Beszélünk, beszélünk, egyszer csak Lajcsira nézek, hát a szemem egy kigyuladt parázs, amint simogatja tetőtől-talpig a tekintetével. És keres rajta? Mit? Uram Isten, mit? Hiszen ez az Emmi a nyomomba se léphet és Lajcsi úgy néz rá mégis, mint réám szokott. És ha öt perc múlva jön Tilda, vagy Margit, vagy Televény Klári, — aki valóságos krumpliszák, de véletlenségből mégis leány, — hát Lajcsi mindet ezzel a nézésével fogja nézni. És a Lajcsik ilyenek egytől-egyig, mert a Lajcsik telhetetlenek és éppen nem válogatósak. Ha csunya a leány, se baj. Arra való az ő saját külön fantáziájuk; majd megszépíti... Ha fonnyadt, felfrissíti. Leány, leány!

— Hát, — mondja a Lajcsi, — vegye komolyan ennek a szegény lepkének a dolgát, mert ez egy éjjeli lepke.

— Éjjeli lepke?

— Az. Látja, milyen szürke, így, nap-pal. Milyen ügyetlen, otromba. És dülög, mint a becsipett ember, pedig csak a nap-sugár vakította el.

Kacagtam.

— Ne nevéssen, kérem, mert ez szo-

moru ügy. Látott már maga éjjeli lepkét a szobájában, lámpa, vagy gyertya körül?

Hogy repdes; fűgén, kacéran! Hogy dudol megittasulva! És a szárnyai színt váltanak; pirosat, kéket, a lámpafénynél. S a mint kecses karsuságában gondtalanul lejt a maga pompás balettjét, éppen nem hasonlít ehhez a szánalmas, szürke bogárhoz.

— Különböben várjon; — és itt erősen kémlelte Lajcsi, vajjon nem szándékszom-c mosolyogni. Elmondok magának egyet-mást egy éjjeli pillangóról.

Eppen csodálkozni akartam a Lajcsi zoológiai tudása felett, mikor belékezdett:

— A Kairó-Kávéházban volt egy leány; egy vöröshaju, csudaszép teremtes, akit — utánozhatatlanul graciózus pózzal dőlt a maga kassza-trónusába — elneveztünk „kegyelmes asszonynak”.

A kegyelmes, — mondom, — páratlanul szép volt. A réz, ami most került ki az öntödéből, hasonlítható csak a hajához, mely határozottan rózsaszínű volt egyes helyeken, hogy például a homlokát még árnyékba se boríthatta.

Ha jött az éjjel, ürült a kávéház s csak kevesen fuladoztunk már a gomolygó füstben, leszállt trónjáról a kegyelmes asszony

Szinehagyott ruhákat divatos színre fest

Hrabéczy Antal, Debrecen, Széchenyi-utca 42. szám alatt.

és horvát, bár mind magyar állampolgár, mert törvény kötelezi rá őket. De mit ér ez, ha szívükben nem magyarok, sőt vannak közöttük, kik adáz ellenségei a magyarnak.

Vannak sokan, kik külföldön szinte — tündetve nevezik magukat osztráknak. Arra is volt eset, hogy magyar hajót saját tisztje — magyar állampolgár — jelentett be külföldi rév hivatalban osztráknak. Külföldön pedig mindig mellőzik a magyar lobogónak vasárnapon a főárbcra való kötelező felvonását. De hát miért van oly kevés magyar tiszt? Miért idegenkednek a magyar fiúk oly nagyon a kereskedelmi tengerész-tiszti pályától? Miért mennek tengerészeti akadémiát végzett ifjak oly sokan inkább a vámhivatalba alsóbb hivatalnoknak, mint a tengerre? Ennek oka a következő: Mindenkinél, aki elvégezte az akadémiát (tengerészeti) egy évig, aki nem végzett akadémiát, de érettségit tett, annak 3 évig kell vitorlás hajón szolgálnia, hogy megszerezze a jogosultságot a hadnagyi vizsga letételére és hogy a hadnagyi vizsga letételéig, mint tiszthelyettes gőzhajón szolgálhasson legkevesebb egy évig. Mert addig tengerész tiszthelyettes gőzhajón nem lehet, míg legalább egy évig vitorlás hajón nem szolgált.

De magyar vitorlás hajó egyetlen egy sincs a világon! Tehát fiatal embernek vitorlás hajót kell keresnie, hogy arra behajózzák mint — hajósínast. Még csak matrónak sem veszik fel. Tessék most elképzelni annak az érettségit tett fiatal embernek a helyzetét, ki a szárazföldön önkéntes lehetne, mint hajósínast, kinek nagyon, de nagyon csekély fizetésért 1 vagy 3 évig kell mindenféle piszkos munkát végezni, festeni, mosogatni, illemhelyet tisztogatni, fedélzetet surolni. A matrónok pedig éreztetik felsőbbességüket — alantasukkal.

A szegény hajós inas a durva lelkületű matrónok goromba viceinek valóságos célpontja. Valóságos kálvária és szenvedés szegénynek az az egy esztendő, amit ott kell eltöltenie, hát még a kinek 3 évet kell ott szolgálni. Ezért idegenkednek a kereskedelmi tengerész-tiszti pályától a magyar ifjak. Ezért van oly kevés magyar tiszt. A többi népségnek, tessék azt a horvátnak, a helyzete hasonlíthatatlanul jobb, mert saját vérei között él és nem néznek rá mint idegenre, jobban kimélik, mint a szegény rokontalan magyart. Hogy e valóban keserves állapot megváltozzon, azért kell a magyar Iskolahajó. Ha meg lesz az Iskolahajó, akkor nem kell az akadémiát végzett fiatal embernek végigjárni a hajósínasság keserű

kálváriáját, hanem azonnal behajózza magát a vitorlás Iskolahajóra, mint tengerész-tiszt-helyettes és itt szakképzett magyar tengerész-tisztek alatt hajózik és készül el az ő vezetésük alatt gyakorlatilag és elméletileg jövődő vizsgálatára.

Ha meg lesz a magyar Iskolahajó, meg lesz a magyar tengerészet is, mert a magyar Iskolahajó létesülése után a magyar tisztek száma rohamosan fog szaporodni. Az Iskolahajó létesülését az államkormány igéretével biztosította. De azért a gyűjtést még fokozatosabban, még nagyobb erővel kell folytatnunk. Az így begyűlt összeg kamatait nagyon célszerűen fel lehet használni akár ösztöndíjakra, akár más idevágó célra, ha már a kormány megépítette az Iskolahajót, Nem szabad engedni, hogy kialudjon az a társadalmi mozgalom, mely az Iskolahajó létesítésére megindult. Mert ez a társadalmi mozgalom nem engedte és nem fogja ezután sem engedni kialudni a magyar tengerészet iránt felbredt érdeklődést. Es e társadalmi mozgalom nélkül nem jutott volna az Iskolahajó a létesítés stádiumába.

Eleszteni és ébreszteni kell a magyar társadalomban minél szélesebb körben és ébren kell tartani a tengerészet iránti érdeklődést. Támogatni kell a társadalomnak az államhatalmat, hogy végre valahára hazánk javára teljesüljön Kossuth apánk szava: „Talpra magyar!” Remélhető, hogy Debrecen városa és hazafias, igaz magyar közönsége is hozzájárul adományával a magyar Iskolahajó létesítéséhez, előmozdítja Kossuth apánk szavának teljesülését.

Debrecen, 1906. aug. 20.

Szotyori Nagy Sándor.

Országos Tisztviselő Szövetség.

A tisztviselők nagygyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 21.

Óriási érdeklődés és nem kis izgalom mellett folyt le az Országos Tisztviselő Szövetség tegnapi alakuló közgyűlése. Körülbelül hatezer vidéki tisztviselő jelentette be a közgyűlésen való részvételét, úgy hogy jóval 10 óra előtt az új városháza hatalmas közgyűlési termét teljesen megtöltötték az érdeklődők, akik között 27 város tisztikara

magát képviseltette. Budapestról az összes miniszteriumok, a rendőrség, a posta, postatakarékpénztár, pénzügyminisztériumok, részvénytársaságok és magánvállalatok tisztviselőinek küldöttei vettek részt. Pont 10 órakor dr. Dános Árpád miniszteri segédfogalmazó, a Szövetség ideiglenes titkára felkérte Csöke Ferenc, Péterffy Lajos, Téglássy István miniszteri tanácsosokat, Asboth Emil ganzgyári vezérigazgatót és Luby Géza országgyűlési képviselőt, a Szövetség ideiglenes elnökeit, hogy a közgyűlést vezessék.

Ekkor kellemetlen incidens történt. A megjelentek észrevettek a teremben egy oly állami tisztviselőt, a ki a törvénytelen kormány mellett erősen exponálta magát, a mire 100 aláírással oly a írást adtak át az elnökségnek, hogy az esetben, ha az illető tagnak felvételnék, ők a Szövetségből rögtön kilépnek. Ez a dolog természetesen nem kis emotioval járt, úgy hogy az ideiglenes titkár kénytelen volt az ügyet szóvá tenni, mire az illető a közgyűlési termet elhagyta. Ezen incidens után kezdődött meg az alakuló közgyűlés, a mely az alapszabályokat egyhangulag elfogadta. Egy Szántó nevű fiatal ember szólásra jelentkezett, de a magántisztviselők, a kik Szántót saját egyesületeik révén már rég ismerik, őt meghallgatni nem akarták. Luby Géza, Kende Tódor rábeszélésére lecsendesültek a kedélyek és Szántó az ő nézetét — a mely szerint a Szövetségnek célja nincs, mert meggyőződése szerint az állami tisztviselők azokra az utakra lépni nem fognak — előadta. Utalt ugyanis a kereskedelmi alkalmazottaknak az esti 8 órai zárás elérése iránt indított mozgalmára, a melynek sikert csakis az utcai tüntetések adhattak. Óriási láрма keletkezett erre, eláll, eláll kiáltásoktól zugott a terem és Szántót csakis az elnökség közbelépése mentette meg az inzultustól.

Szántó és 10—15 elvtársa erre elhagyták a termet, mire Székely, a Magántisztviselők Otthonának főtitkára és a Magántisztviselők Országos Szövetségének tanácsagja jelentkezett szólásra. Kiemelte, hogy nem hivatalos minőségben beszél, de kötelessége felszólalni, nehogy a közgyűlés és a viszonyokkal nem ismerős vidékiek azt higgyék, hogy a lefolyt tüntetés a Magántisztviselőktől ered; országos Szövetségünk nem csatlakozott ugyan a Tisztviselő Szövetséghez, de — mint ezt átiratukban ki is fejtették — közös érdekű ügyekben kész örömmel fognak közösen eljárni.

E nyilatkozat után a választások ejtettek meg és közfelkiáltással megválasztották Asboth Emil ganzgyári vezérigazgató, Csöke Ferenc min. tanácsos, Falussy Árpád főispán, Halász Sándor postatakarékp. igazgató, Luby Géza, egyházmegyei gondnok, országgyűlési képviselő, Péterffy Lajos és Téglássy István miniszteri tanácsosok elnökök. Alelnökök lettek: Baross Géza, Barthos Andor min. osztálytanácsosok, Bulla György alispán, Britz János ganzgyári igazgató, Ilsvay Aladár alispán, Domony és Húvós Iván igazgatók, Pekáry Ferenc főkapitány-helyettes és Wallon Dezső miniszteri oszt. tanácsos.

Főtitkárnak dr. Dános Árpád miniszteri s. fogalmazó, ügyésznek pedig dr. Nemes Bertalan orsz. képviselő választották meg.

A választások után a közgyűlés megbízta a főtitkárt, hogy Kossuth Ferencet és Sztéryni Józsefet, a tisztviselők régi barátait táviratilag a szövetség nevében üdvözölje. Kimondotta még a közgyűlés, hogy a rendes közgyűlést márciusban tartja meg egy országos tisztviselői kongresszus keretében és utasította a bizottságokat, hogy a takarékpénztár, internátus és üdülőház szervezését eddig az időkig állapítsák meg.

Közgyűlés után a Continental szállóban 300 terítékű banket volt, mely Kossuth és Sztéryni éltetésével a késő délutáni órákban ért csak véget.

is s ledobva magáról a tartózkodás köntösét, egyszerre éledni kezdett. Kacagott, beszélt s röpködve az izzó gömbök alatt, egyre változtatta a színét; most kék, most piros, most smaragd zöld ködben tündökölt s ilyenkor kellett látni; örület volt, ahogy ez az éjjeli lepke dobzódtott a maga kis világában?

Egy ilyen éjszakán látta meg őt Csáth: Csáthról hallhatta Annuska, hogy külön, szinte félbolond. Zseni, aki csak úgy tud írni, ha a jobb kezét öt percig absynthben fűrésztötte előbb. S akinek otthon a szmirna — valódi szmirna — szőnyegén páratlan gyűjteménye van cigarettá által égetett lyukakból.

Ez a Csáth, — akit másképpen Titán-nak hívnak — mondom, meglátta őt egy ilyen éjszakán, egy ilyen szilaj, határtalanul forró éjszakán és attól fogva nem is látta őt más senki, mert Csáth elvitte magával a Nyirre, ahol hatalmas birtokai vannak, ahol néhány hét múltán mint férj és feleség robogtak már a Csáth hirtelen négyesen.

Es itt jön Annuska, a tragédia: a kegyelmes asszony, a ki az éjszakákból így hirtelen a nappalokba cseppent, sehogyse találta a helyét; ügyetlenül tántorgott, szürkén és félénken. Elvesztette a formáját, a

színeit; a kék, piros és smargadzöld színeket. Megsikkolt a fényes parkettjén, belegabalyodott a drága uszályába és ügyetlenül, gyámoltalanul vergődött az új otthonában.

Egy nap pedig egy fölötté fényes és előkelő bálon, aléltan esett össze a szegény kis kegyelmes, a tiszta multu és kegyetlenül büvös uri dámák között. A mig amazok nevettek — épp, mint maga, Annuska.

— Ni! Ni! Egy becsipett éjjeli lepke! Addig ő a fehér kocsiján lihegve toporzóskolt:

— Nem birom tovább! Én hozzá szoktam az éjszakához, meg a villanyhoz. Csak a napfényhez nem és engem megöl, megvakít a napfény. Ez a tiszta, ez a becsületes napfény! . . .

Leborult a párnákra a rózsaszín-haju kegyelmes asszony és sirt. — Annuska — sirt!

(S felhasználva az én pillanatnyi elmulásomat, Lajcsi, a haszontalan, fölém hajolt s bebizonyította, hogy a földre lehelt csók édesebb, minden más csóknál! . . .)

Már bebizonyult tény, hogy csak is Elfenbein és Klein cégnél lehet a legjobb cipőt beszerezni, mivel férfi, női és fiú cipőkben tulnyomó saját készítményű **csipők** kaphatók. A n. é. közönség szíves figyelmét felhívjuk. — Plac-utca 61.

VIDÉK.

Ipari kiállítás Nyiregyházán.

Nyiregyházáról írják: A magyar védőegyesület szabotcsvármegyei osztálya a hazai ipartermékek ismertetése céljából szeptember 8-án honi iparcikkéből álló kiállítást rendez. E kiállítással kapcsolatosan az egyesület pénztárának gyarapítása végett nagyobb szabású ünnepélyt is rendez. Debrecen mindig hátramarad!

A derecskei kath. kör folyó hó 19-én egy minden tekintetben kitűnően sikerült nyári mulatságot rendezett saját alapja javára. Nem hiányzott a jó kedv a fiatal szivekből, sem a jó talpalávaló, melyet Horváth Dezső jóhírnevű bandája szolgáltatott. A négyest mintegy 40 pár táncolta. Mindenesetre elismerés illeti a rendezőséget azért a kiváló figyelemért, melylyel a vidéki vendégeket fogadták. A jókedvű közönség csak reggel felé oszlott szét.

Gábor Áron ágyuja. Sepsiszentgyörgyről távirják lapunknak: A székeység önvédelmi harcának becses történelmi ereklyéjét találták a napokban Kézdivásárhelyen. A Rudolf-kórház telkén, a vízvezeték ásása közben körülbelül egy méter és hatvan centiméter hosszúsága sima rézagyut emeltek ki a homokos talajból. Az ágyucső minden díszítés nélküli s a zöld patina bevonta egész hosszúságában. Az ágyutalpra járó két tengely, valamint az ágyucső felületén levő két fogantyú teljesen épek. Különös érdekessége a talált ágyucsőnek, hogy Gábor Áron, a „székely ágyuhős“ néven tisztelt negyvennyolcas tüzerőrnagy készítményeiből való s egykoru tanuk határozottan állítják annak hitelességét. A leletet, mely eddigelé az első ilyenmű felszínre került ágyu, megszerzik a Sepsiszentgyörgyön levő Székely Nemzeti Múzeum számára. A bécsi arzenálban és a moszkvai cári múzeumban állítólag van a Gábor Áron-féle öntött rézagyukból, de Magyarországon a kézdivásárhelyi lelet az első.

Járvány. Trencsénből távirják, hogy a megyében járványszerűleg fellépett a vérhas s mivel a nép vagy egyáltalán nem, vagy csak későn folyamodik orvosi segélyhez, halálos kimenetelű esetek is fordultak elő. A hatóságok megtették az intézkedéseket.

Rabló cigányok. Ruttkáról írják lapunknak, hogy Mittelman József szolcsói korcsmárost, aki egyedül volt irodájában, két cigány rablási szándékból megtámadta. Mittelman védekezés közben revolverével az egyik cigányt mellbe, a másikat pedig nyakon lőtte. Mindkét cigányt a kórházba szállították.

Lóköttő cigányok.

Meglopott gazdák.

Debrecen, aug. 22.

(Saját tudósítónktól.) A közel elmúlt napokban sűrű egymásutánban érkeztek feljelentések a debreceni csendőrséghez lólopások miatt. A csendőrség a feljelentések alapján erősen nyomozott a tettesek után, de dacára a széleskörű nyomozásnak, a tetteseket nem tudták kézrekeríteni.

Tegnap azután váratlan felfedezésre jutott a csendőrség. Purger János nánási tanjáról ugyanis még e hónap közepe táján ismeretlen tettesek két lovat 620 korona értékben elloptak. A lopott lovakat behozták Debrecenbe és itt a lóvásárban árusították.

A vásárban cirkáló csendőröknek azonban már akkor feltűnt, hogy négy cigány gyönyörűen kifejlett lovakat akar eladni.

Gyanus volt nekik az egész dolog és állandóan figyelemmel kísérték a cigányokat.

Ugy látszik, a lóköttő cigányok neszét vették akkor a csendőrök ténykedéseinek és a vásárból a lovakkal együtt elosontak és Felső-Józsa felé vették útjukat.

Ugy délután érkeztek ki Felső-Józsa és ott a lovakat etetni kezdték. Ezt észrevette özv. Kolozi Jánosné s rákiáltott a jól ismert cigányokra:

— *Tolvajok, el kell fogni. Zsiványok.*

A négy cigány megijedt és futásnak eredt, a lovakat pedig ott hagyták. Koloziné az ott maradt lovakat bevitte az előljáróság épületébe és jelentést is tett az egész dologról. Az előljáróság viszont beszállította a lopott jószágokat a debreceni csendőrséghez.

A csendőrség a váratlan felfedezés után azonnal nyomozni kezdett a tettesek után. Egyet a cigányok közül, akit Pestyán Lászlónak hívnak és fűzesgyarmati cigány, sikerült elfogni. Pestyán László megnevezett a bűntársai közül kettőt, Rostás Ferenc, Balogh József debreceni cigányokat, akik részt vettek az egész lóköttésben. A harmadikra nézve felvilágosítást adni nem tudott.

A tolvaj cigányok után erősen nyomoz a csendőrség.

A debreceni múzeum.

Az ereklyék száma szaporodik.

A városi múzeum augusztus 1—15. között ismét több becses tárgygyal gazdagodott, most főképen ajándékozás által. A megnevezett két hét alatt a következő urnók és urak, polgár asszonyok és polgárok voltak szívesek ajándékaikkal növelni a múzeumunk tárait és pedig könyvekkel és kéziratokkal.

Bartha Gyula Iklódy család nemesi bizonyítványa 1725. és Miskolcz város régi látképe. Borus József az ó Testamentom 1794. évi kiadása. Diószegi Imre K. Tóth Mihály olmützi levele. Dudás László Márton József magyar-német szótára 1800. Kovács László a debreceni molnár céh díszes beiktott eredeti privilegialis 1823. Köblös Sámuel Dugonics András jeles történetei. Pércsin Károly 1688-beli csillagászati könyv. Porcsin Sámuel régi obsit és polgári oklevél. Seres Lajos felszabaduló level. Simon Mihályné Balkán félsziget térképe. Özv. Szathmáry Gáborné több rendbeli könyv és kézirat, utóbbi a 18. század elejéről való, a melyben egy bujdosó magyar oroszországi viszontagságait s az ősmagyarok általa talált nyomait írja le. *Régiségekkel:* Diószegi Imre K. Tóth Mihály által csinált pénzes erszény. Gróf Sándorné XVIII. század végéről való óras műszerek. Komor Imre hadházi főbíró 1712-ből vőló akómérő vasrud. Kovács Ferencné az István malom égéséből való emlék. Tóth István építész középkori agyagedényt és tölgyfatörzsből vájt óriási kutbodont. Tóth Ferenc lakatos mester az 1849-iki debreceni bankóprés részeit és régi dárda-hegyet.

Pénzekkel: Borusz József, Debreceni György. Gersanszky József, Grünfeld Sámuel, Kovács László (a molnár céh peccselőjével), Tóth nővérek és Tóth István építész. Néprajzi tárgyakkal: Asztalos István peccsenyesítő nyársvas, Erdélyi Istvánné Szántai Juliánna korona alaku virágtartó edény, Komor Imre fakupa, Köblös Károly üveg gyertyatartó, Mészáros János 1777-beli virágos tál, Porcsin Sámuel bőrkikészítő szerszámok és disznóölő fabunkó, id. Rác Lajos 1822-beli cifrázott mangurlófa, Seres Lajos igen díszes régi kulacs mázas cserépből és egy szép régi mázas tányér.

Továbbá: Bőr István Hunyadi János

régi olajfestésű arcképét, Simon Mihályné a szent szövetség tagjait ábrázoló egykoru vízfestményt ajándékozta nekünk. A város-gazdai hivataltól két szép alabástrom asztaldiszt kaptunk, amelyeket a város ó felségeik 1857. évi látogatása alkalmára rendelt volt. Hódy Zoltán kereskedelmi iskolai tanuló pedig új példát mutatott múzeumunk gyarapításához. Letétül nálunk helyezte el mintegy 150 darabból álló osinos pénz-, érem- és régiség gyűjteményét. Van ezek közt praehistorikus edény, középkori szerzős, régi himzés, Rakovszky Dániel debreceni főbíró néhány ereklyéje stb. A szíves adományozóknak ez uton is köszönetet mond — a múzeum öre.

A VÁROSHÁZARÓL.

A polgármester utja. A polgármesterek országos kongresszusán, melyet Pozsonyban e hét folyamán fognak megtartani — Kovács József polgármester is részt vesz. Kovács József a ma reggeli gyorsvonattal utazik Pozsonyba. Utjában elkíséri Körner Adolf tanácsnok is.

Tanácsülés. Tegnap délelőtt tanácsülés volt a városházán, a melyen a sürgősebb folyó ügyek nyertek elintéztést.

Rendőrségről. Ma kezdte meg Végh Gyula r. főkapitány egy óra terjedő szabadságát, melyet Herkules fürdőben fog eltölteni, Távolléte alatt a főkapitányi teendők elvégzésével a polgármester Boldisár Kálmán tb. tanácsnok, bűnügyi osztály főnökét bízta meg, a ki szabadságáról tegnap érkezett haza.

Kevesebb lesz a pótdadó.

Javul Debrecen gazdasági helyzete.

21 százalékos pótdadó.

Debrecen, augusztus 22.

(Saját tudósítónktól.) Roncsik Lajos főszámvevő már elkészítette az 1907. költségelőirányzatot s azt tegnap délelőtt bemutatta a tanácsülésen.

Az eredmény legalább is kielégítő, mert a költségelőirányzat szerint legfeljebb 21 százalékos lesz 1907-ben a pótdadó, míg most 32 százalékos. Ugy látszik, fokozatosan még is csak rendbe jön Debrecen háztartása s a deficit egyre kevesbedni fog. A kiadások egyre apadnak, míg a jövedelmi források emelkednek.

Természetesen a változott viszonyokban része van a 17 milliós kölcsönnek is, melylyel a régi adósságok is konvertáltattak.

Az 1907. évi költségelőirányzat főbb tételei a következők:

Rendes bevétel	2.370.554 K.	84 fl.
Rendkívüli	344.450 „	— „
Összesen	2.735.004 K.	84 fl.
Rendes kiadás	2.509.813 K.	68 fl.
Rendkívüli	405.453 „	50 „
Összesen	2.915.267 K.	38 fl.

Fedezetlen marad 200,252 kor. s néhány fillér, melyből leszámítva az adóból befolyó, előirányzott, körülbelül 100,000 forintot, 20—21

Férfi, fiu és
gyermekruha
üzletemet

Piac-utca 41. számú házba

(Riki
fűszer
üzlete
melle)

helyeztem át Gerő E.
Érnő.

százalék pótadót számíthatunk az 1907. évre.

A költségelőirányzatot a tanács most kinyomatja s kiadja javaslat-tétel végett a jog- és pénzügyi, a gazdasági bizottságoknak s azután dönt a fontos ügyben a tanács.

Nagyon valószínűnek látszik, hogy a pótadó 20 százaléknál kerek összegben aligha lesz majd nagyobb.

Rácz Károly sikere.

Debreceni zenészek diadala.

Debrecen, aug. 22.

Nem hiába szeretik Debrecenben a Rácz Károly zenekarát. Erdemes is rá igazán. Ahová, amerre megy, megszeretik másutt is. Példa erre mostani szereplése is fenn a tátrai fürdőben. Onnan érkezik a híradás, hogy milyen becézgetett kedvence lett ott Rácz Károly az előkelő közönségnek.

Károly István főherceg annyira megszerette O-Tátrafüreden a Rácz Károly zenéjét, hogy meghívta magához s családjának s vendégeinek rendszeren Rácz Károly zenekara játszik tüzes magyar nótákat, Csokonai dalokat.

A múlt héten Odescalcy herceg estélyére, Uj-Tátrafüredre kaptak meghívást. Ott voltak a gróf Andrássy, gróf Széchényi családtagok s rendkívüli elismeréssel tüntették ki a kitűnő debreceni zenekart.

— Debrecen büszke lehet magukra — jegyezte meg a herceg.

Roppant tetszetek a Csokonai dalok s a hercegisasszony részére kettőt nyomban le is kellett kottázni Rácz Károlynak.

Rácz Károlyék különben meghosszabbították tátrafüredi tartózkodásukat, a hol annyira szeretik s annyira kitüntetik őket.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hír.** Kovács Gyula alispán szabadságáról tegnap megérkezett. Hivatalát a mai napon már el is foglalta.

* **Esküvő.** Reitenfelsi Riedl Raimund, a debreceni első takarékpénztár tisztviselője f. hó 22-én, ma, szerdán délután fél 6 órakor vezeti oltárhoz a helybeli róm. kath. templomban özv. Hanke Emilné urnó leányát, Emmát.

* **A Csokonai-körből.** Kardos Albert, a Csokonai-kör titkára f. hó 21-én hazaérkezett nyaralásából s ismét átvette a titkári ügyek vitelét.

* **Debreceniek az iparvédő kongresszuson.** Szegeden e hó 24., 25. és 26-án lesz az iparvédő és pártoló kongresszus, a melyre Debrecenből is többen elmennek. A debreceni ipar- és kereskedelmi kamarát Szávay Gyula főtitkár képviseli a kongresszuson, melyen résztvesz a debreceni védőegylet több tagja is.

* **Eljegyzés.** Hajós Géza, a Holländer Adolf és fia cég beltágya tegnap jegyezte el Spitz Dezső ecsedi nagybirtokos szép és nagyműveltségű leányát, Margitot.

* **A Boockay-szoborbizottság** f. hó 25-én, azaz szombaton délelőtt a megyeháza tanácstermében ülést tart.

* **A „Debreceni jótékony nőegylet”** Stefánia árvaházának elemi iskolájában a beiratások a jövő hónap 3-án kezdődnek. Bővebb felvilágosítást szívesen ad G. Szabó Etelka árvaházi tanítónő.

* **Halálozás.** Rankai György kereskedő folyó hó 20-án, esteli fél hat órakor, életének 53-ik, boldog házasságának 26-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 22-én, délután 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Bocskay-tér 12-ik számú házából a Szent-Anna-utcai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 23-án, délelőtt fog az egkek urának bemutatattatni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és jóismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Az örök világosság fényeskedjék neki. Nyugodjék békével. Bánatos neje: Özv. Rankai Györgyné szül. Piros Leontina. Gyermekei: Irma férjével Füvessi Lajossal, Margit és Ilonka gyermekeikkel. György, Gyula és Géza. Testvérei: Özv. Horthy Ignácné gyermekeivel, Rankai József gyermekével, özv. Tóth Ferencné. Sógornői és sógorai: Özv. Eismann Józsefné gyermekeivel, özv. Füvessy Bertalanné gyermekeivel, Piros Antonia, Piros Béla nejjével és gyermekeivel, valamint számos rokon nevében is. A temetést Gebauer K. temetkezési intézete rendezi.

* **Az adóhátralékok.** Az exlex idején felszaporodott adóhátralékokra a pénzügyminiszterium tudvalevőleg kedvezményt s még pedig bizonyos részletekben való fizetést engedélyezett, amelyért azonban a pénzügyi hatóságokhoz folyamodni kell. Az eredmény gyorsabb elérése szempontjából figyelmeztetjük mindazokat, akik ilyen kedvezményért folyamodnak, hogy eziránti kérelmeiket a városi adóhivatalnál nyujtsák be, mert ugy a polgármesteri hivataltól, mint a pénzügyigazgatóságtól ugyis oda küldik a kérelmeket felszerelés végett s ez az eljárást csak meghosszabbítja.

* **Szüreti estély.** A magyarországi cipész-csizmadia munkások és munkásnők szakegyletének debreceni csoportja saját könyvtára javára szeptember hó 2-ik napján, azaz vasárnap a Margit-fürdő disztermében zártkörű szüreti estélyt rendez. Belépti-díj személyenként előre váltva 1 korona, este a pénztárnál 1 korona 20 fillér. Kezdeté este 7 órakor. Vége virradatkor. Táncrendező: Nagy János. A zenét Benoi Sándor jóhírnévű zenekara szolgáltatja. Jegyek előre válthatók Horváth Gusztáv órás üzletében (Hatvan-utca 2) és Nagy János cipész üzletében (Kossuth-utca), minden szakegyletben és a rendezőségben.

* **Kitüntetett mezőgazdasági munkások.** A földmívelési miniszter három hajdumegyei mezőgazdasági munkást tüntetett ki dicséret oklevéllel és 100—100 korona jutalmat utalványozott számukra. A kitüntetettek Lukács Mihály balmazújvárosi, Simon Miklós hajduszoboszlói és Hódos István szováti gazdasági munkások. A legérdemesebb közöttük Lukács Mihály, aki 74 esztendő és már 57 éve dolgozik ugyanazon helyen.

* **A debreceni vendéglősök, kávéosok stb. ipartársulata** tegnap rendkívüli választmányi ülést tartott, melynek egyetlen tárgya volt a szeptember 12—15-ig Miskolcon tartandó vendéglős, kávéos stb. országos kongresszuson való részvétel. A kongresszuson Hauer Bertalan vezetése alatt résztvesznek: Markusz Jenő, Törő Imre, Kemény János, Erős Jakab; hivatalból pedig kiküldettek: Szathmáry Zoltán titkár, Polster Adolf szakiskola igazgató, Lókody Sándor pénztáros, Gömöri Lipót ügyvivő.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be a helybeli anyakönyvi hivatainak: Kompár Erzsébet gör. kath. 4 hónapos, Farkas Sámuel ev. ref. 68 éves, Velle Béla gör. kath. 23 éves, Kovács Sándor ev. ref. 11 hónapos, Cina József ev. ref. 26 éves, Barna Zsuzsanna ev. ref. 20 éves, Schoffró Mária róm. kath. 9 éves, Hajas Gyula ev. ref. 10 hónapos, Szalai János ev. ref. 49 éves, Törő László ev. ref. 12 napos, Mindszenti Lajos ev. ref. 59 éves, Szathmári Zsuzsanna ref. 78 éves, Stempel Rikárd ág. ev. 8 hónapos, Mezei József ev. ref. 15 hónapos és Berkí Hermina ev. ref. 11 hónapos.

* **Összeégett gyermek.** Lapunk részletes tudósítással számolt be arról a halálos szerencsétlenségről, amely Balmazújvároson Holczer János négy éves gyermekkel történt. A debreceni ügyészség a szerencsétlenségben megindította az eljárást és elrendelte, hogy Holczer János holttestét felboncolják. Isoó János dr. és Hoffmann József vizsgálóbíró még hétfőn kiutaztak Balmazújvárosra és tegnap délelőtt megejtették a boncolást. A boncolás eredménye megállapította, hogy a kis gyermek halálát a súlyos égési sebek okozták. Holczer Jánost ma temetik el Balmazújvároson.

* **Az „Ivria” oionista asztaltársaság** ma, szerdán este fél 9 órakor az Otthon termében ülést tart, melyre való megjelenésére a tagok felkértenek. Tárgysorozat: 1. A delegátusok beszámolója. 2. A hajduböszörményi kirándulás ügye.

* **A pincérleányok ellen.** Debrecenben ugyan a szabályrendelet nem ösmer pincér leányokat, de különösen a kisebb korosmákban kijátszák a törvényt s cselédeknek fogadott pincérleányokkal szolgáltatják ki a vendégeket. Ez ellen egy a pincérproletarizmus, mint a közérköleség szempontjából felszólal a Pincérbetegségélyző pénztár igazgatósága. Bizony ideje lenne, ha a rendőrség szigorúan ellenőrizné a dolgot s a visszaéléseket megszüntetné.

* **Egy kis gyermek veszedelmében.** Veszedelmes kalandja volt tegnap a 14 éves kis Wallerstein Ernőnek. Ott sétált a cirkusz körül, mikor két hatalmas kóbor kutya megrohanta s ruháját letépte. Szerencsére a közelben levők idejében kiszabadították s így az ijedtségen kívül egyéb baja nem történt. Ruhája azonban hasznavehetetlenné vált.

* **Munkások és a főkapitány.** Végh Gyula r.-főkapitány a következő sorok közzétételére kért fel bennünket: Tudomásomra jutott, hogy a képesített iparosoknál alkalmazásban álló munkások között egy röpirat osztatott szét, amelyben felhivatnak a munkások, hogy a munkaadójukkal szemben tagadják meg a betegségélyző járulékok levonását. Tudomásomra jutott továbbá, hogy az ipartestületi betegségélyző pénztár elnöksége egy felhívást bocsátott ki, melyben a röpirattal szemben az 1891. évi XIV. t.-c. megfelelő szakaszaival igyekszik a munkaadókat a munkások kívánságainak törvényellenes voltáról meggyőzni és nekik a jövő mihez tartás céljából megfelelő felvilágosítással szolgál. A munkások fenti mozgalmát törvényellenesnek kell tekintenem és eltekintve attól, hogy a királyi ügyészség a röpirat szerzője ellen az 1891. évi XIV. törvényoikk elleni izgatásért a bűnvádi eljárást folyamatba tette, ezuttal is felelősségem tudatában figyelmeztetem a képesítéshez kötött iparágban dolgozó

Mentőszekrények, gépfelszorelések,
u. m.: Gépszijjak, tömlők, pakkolások, olajozó szelencék stb.

Kiváló jó minőségben, a legolcsóbban:

Bészler és Dávid

vakkereskedőknél **Piac-u. 7. sz. alatt.**

munkásokat, hogy erőszakos és törvényellenes mozgalmukat szüntessék be, mivel a munkaadó a hivatkozott törvény szerint munkásainak a betegsegélyző pénztárba való bejelentésre különben büntetés terhe alatt kötelezve van és az alkalmazásban levő munkások hetibéréből a betegsegélyző járulékok levonására jogosítva van. Figyelmeztetem tehát a munkásokat, hogy ha ennek dacára is a betegsegélyző járulékok levonását meg nem engedik, sőt a munkaadókat arra is kényszerítik, hogy őket a betegsegélyző pénztárba be ne jelentse, ezen eljárásukért minden egyes felmerülő panasz esetén velők szemben a törvény teljes szigorát leszek kénytelen alkalmazni és ugyanezen kellemetlenségnek teszik ki magukat azon munkaadók is, akik az 1891. évi XIV. t.-c. határozott rendelkezései ellenére munkásaikat a betegsegélyző pénztárba leendő bejelentéséről nem gondoskodnak. Debrecen, 1906. augusztus 18. Végh Gyula, főkapitány, mint elsőfoku iparhatóság.

*** A debreceni osizmadia ifjuság** 1906. évi augusztus 25-én, szombaton a nagyerdei Dobos-pavillonban, a debreceni siketnéma intézet javára zártkörű s jótékony célú táncmulatságot rendez. Belépőjegy: előre váltva 1 kor. 40 fill. Család-jegy 3 személyre 3 kor. 40 fill. Este a pénztárnál a személy-jegy 20 fill. több. Jegyek előre válthatók: Prém János Kut-utca 70. sz., a rendezőknél és este a pénztárnál. Felülfizetések a nemes célra köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor. Izletes ételekről és tisztán kezelt italokról a vendéglős gondoskodik.

*** Párbaj a huszárlaktányában.** Vasárnap délután a Széchény-utca végén levő honvéd huszárlaktánya fedett lovarda helyiségében pisztoly párbaj volt. Illésy Ferenc huszár hadnagy és Fleischmann Jenő kereskedő állottak egymással szemben. A párbaj szigorú feltételek mellett szabályszerűen folyt le. — Egyszeri golyóváltás 30 lépés távolság, 5—5 lépés avance-val. A lövés egymásután történt s egyik fél sem sérült meg. A párbajnál — mint segédek Jankovich és Mérey huszárszázadosok mint Illésy segédei, dr. Freund Jenő és dr. Balkányi Ede a Fleischmann megbízottjai szerepeltek. A párbajra okot összeszólalkozás szolgáltatott, mely szombaton a nagyerdőn történt. A felek nem békültek ki.

*** Bűnügyi főtárgyalások.** Augusztus hó 22-én szerdán főtárgyalások: László József ellen testisértésért, Juhász József s 2 társa ellen testisértésért, Feldman Antal ellen lopásért. Augusztus hó 24-én, pénteken Erdei József s 2 társa ellen pénzhamisításért, Tarcsa Albert ellen pénzhamisításért, Erdei József s 6 társa ellen pénzhamisításért.

*** Borzalmas tüzhalál.** Békéssámson község egyik tanyáján rémes eset történt tegnap. Péteri János tanyai lakos feleségének, amint a tűz körül foglalatzkodott, meggyuladt a ruhája. Az asszony fejét vesztette az ijedségtől, nem tudva hirtelen eloltani a ruháját, sőt a konyhában játszódozó két éves fiacskájának a ruháját is meggyújtotta örült futkározása közben. A megrémült asszony fölkapta égő gyermekét és az udvarra szaladt vele, hol észrevette őket az egyik béres és nagynehezen eloltotta az égő ruhákat. Ekkorra azonban az anya és a kis fiu oly súlyos égési sebeket szenvedtek, hogy a fiu azonnal meghalt, az anya pedig súlyos betegen fekszik.

*** A debreceni tisztviselők önszegélyző egyesületéhez** az őszi és téli idényre való szövetminták megérkeztek és Kenéz Ferenc egyesületi szobánál megtekinthetők.

*** Kitűnő szabású férfi divat-ingek** 1 frt 75 kr., 2 frt és 2 frt 50 kr. Feketénél.

*** Köszönetnyilvánítás.** A máv. üzletvezetőség tisztikara s mindazon jó ömerősök, kik egyetlen fiunk temetésén megjelenni s ez által fájdalmukat enyhíteni szívesek voltak, ezúton fogadják hálás köszönetünket. Velle Mihály és neje.

*** Városunk újdonsága!** 1, 2, 3 koronával több százezer korona nyerhető. Nem nyeres esetén pénze megtérül. Szerencsebank Csapó-utca 11. szám.

*** Szülők figyelmébe!** Diákok részére legszebb fiu-kalapok, ingek, gallérok, nyakkendők legolcsóbban Feketénél.

*** Kitűnő cukor dinnyék.** Saját termésű kitűnő cukor dinnyék: turkestáni és ananász fajok olcsón kaphatók Farkas Gyula műkertész virágüzletében, főpiac nagytőzsde mellett.

*** A legújabb formájú férfi kalapok** óriási választékban megérkeztek Feketénél.

Papa, mama, baba, Mentze, Kossuth-u. 4.

A „Hungaria” kávéházban minden nap zene-estély

Már megnyílt! Mentze Henrik újdonságok áruháza, Kossuth-utca 4. szám alatt! Mesés szép újdonságok érkeznek naponta!

Rémes rablógyilkosság.

Testvér a testvér ellen.

— Éjjeli távirat. —

— augusztus 22.

(Saját tudósítónktól.) Kecskemétről szörnyű rablógyilkosságot jelent tudósítónk. Egy öreg asszonyt meggyilkoltak, a szó teljes értelmében lefejezték. A dolgot még rémesebbé teszi az az eset, hogy a gyanu testvérhugára s annak férjére irányul, akiket letartóztattak.

Az eset a következő:

Kecskemét, aug. 21. Kecskeméten a Honvéd-tér 9. szám alatti lakásán ma hajnalban halva találták Bodor Kovács Istvánnét, egy 80 esztendőes öreg asszonyt, aki mint özvegy asszony, együtt lakott nővérével, akinek Oláh Károly törvénytörvényes szolga a férje.

Az öreg asszony az utcai szobában lakott s reggel 4 órakor, mikor Oláhné bement a szobájába, átvágott nyakkal ott találta idős nővérét a földön.

A feje valósággal le volt vágva a test törzséről. Körülötte minden csupa vér. Az ágyában, a szalmazsában egy 1500 koronáról szóló takarékpénztári könyvet s némi készpénzt talált a rendőrség.

Szinte el sem képzelhető, hogy a másik szobában a zajt ne hallották volna. A rendőrség is ilyen feltevésen van s éppen ezért a házaspárt — akik ugyan tagadnak — letartóztatta.

TÁVIRATOK.

A görögellenes zavargások.

Konstantinápoly, aug. 21. A porta a görögellenes mozgalmak tárgyában jegyzéket adott ki, a melyben kinyilatkoztatja az összes európai udvarok előtt, hogy nem tűri, hogy Olaszország az agent provocateur szerepét játssza a Balkánon. Sejtetni engedi a jegyzék azt is, hogy a görögellenes izgatásokat Anglia szítja.

A szerbek kék könyve.

Belgrád, aug. 21. A szerb írók és hirlapírók elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek Budapestre s megküldik a szerb kormány „kék könyvét”, az az évi eseményekről szóló diplomáciai jegyzéket az összes képviselőknek, hirlapíróknak s a kormány tagjainak.

Politikusok Budapesten.

Budapest, aug. 21. Justh Gyula ma Budapestre érkezett. — Kossuth Ferenc hó 25-én érkezik Budapestre, ahol 28-ig marad. Ekkor Herkulesfürdőre utazik utókurára.

Edvard és Vilmos.

Berlin, aug. 21. Hivatalosan jelentik, hogy Edvard király mielőtt Marienbadból haza utazna, még egyszer találkozni fog Vilmos császárral.

Valparaiso pusztulása.

Páris, aug. 21. Ide érkező hírek szerint Valparaiso romokban hever s egészen kihalt, kivéve az utcákon levő, őrséget teljesítő katonaságot. A lakosság a közeli dombokon tanyázik. A város felett hatalmas füstfelhő gomolyog. A kár több mint egy és fél milliárd frank. A városban alig maradt egy-két ház, de azokat is le kell bontani, mert összeropedeztek. A pusztulás messze felül mulja a saint-franciskóit. A halottak száma olyan óriási, hogy megközelítőleg sem állapítható meg az elhunytak száma. Eddig csak 200 halottat tudtak eltemetni. A fogház összeomlása 140 áldozatot követelt, akik a romok alatt lelték halálukat.

Valparaiso, augusztus 20. Az ország déli részében, így Talca vidék Salchualo és Conception nevű falvaiban is erős földrengés volt érezhető. Az okozott kár nem jelentékeny és csak egy-két külföldi vesztette életét.

Az orosz forrongás.

Pétervár, augusztus 21. A tengerésztisztek körében nagy a lehangoltság, mert alig remélhető, hogy a rendet és fegyelmet a matrózok között helyreállíthatják. Csak Kronstadban harminchét tiszt mondott le, állítólag a haditörvénytörvényesek kegyetlensége miatt, az igazi ok azonban az, hogy a legénységet fegyelmezni magukat képtelennek érzik.

Az elhagyott férj bosszuja.

Debrecen, aug. 21.

Oláh Ferencné, született Leutvorszky Ilona már régebben elhagyta a férjét, ki két leánygyermekének atyja, mert durván és kegyetlenül bánt vele. Az asszony Nagyszalontáról, a hol a férjével lakott, Nyiregyháza költözött a szüleihez. A napokban, hogy ügyes-bajos dolgait elintézte, visszament Nagyszalontára. Ittvaló időzése alatt sikerült férjét elkerülnie, de a mikor már vissza akart utazni, megtudta ottiltét a férj.

Oláh Ferenc reggel kisetett a vasúthoz. Csendesesen, szomorúan szólította meg a feleségét:

— Maradj itt Ilona, ne tégy engem esüffá.

— Soha, míg élek — mondta az asszony — nem akarok szenvedni többet.

— Így is jó, — mondta sötétan a férj és elment.

Az asszony azt hitte, hogy már tulsett a férjével való találkozásra s nyugodtan ült a vonatra.

A cséffai állomáson kiszállott az asszony, hogy kis leányának vizet vegyen. Eszre sem vette, egyszer csak eléje toppant az urna.

— Utánad jöttem! Gyere vissza! — kiáltotta.

— Nem, nem megyek!

Oláh Ferenc megragadta az asszony karját:

— Gyere vissza Ilona, mert megkeserülsz!

— Segítség! Emberek! — kiáltotta rémülten az asszony, mert akkor már férjének kezében villogott a kés.

A vonatból kiugráltak az emberek. Vissza szaladt anyjához a nagyobbik lánya is. Oláh Ferencet azonban nem tudták megakadályozni vérengzésében. Gyorsan, vad dühvel forgatta meg felesége mellében a kést, ki rögtön lerogyott. Még estében az asszony hátába is belédöfte kését.

Az utasok megragadták ekkor a vérengző embert, s leteperték. A halálos sebekkel borított asszonynak pedig a vasuti alkalmazottak siettek segítségére. A kéznél levő mentőszekrényből Zombory István kalauz ideiglenes kötést alkalmazott a roppant sebekre s így szállították be a szerencsétlen asszonyt Nagyváradra. Itt az állomáson Altmann Jakab dr. és Szirmay dr. kórházi orvosok várták a mentőkkel, kik aztán beszállították a sebesültet a kórházba. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az ejtett 4 szúrás közül egyik a tüdejét furta át, mely szúrás halálát fogja okozni. A gyorsan hívott rendőrség még kihallgatta Oláh Ferencét, aki azóta haldoklik.

A dühöngő férjet, amint lefogták átadták a csendőrségnek.

Izgalmas kutatás.

Egy hétig a föld alatt.

Ostendéből írják lapunknak, hogy egész Belgium egy vérfagyasztó emberi munka eredményét lesi napok óta lélekzetét visszafojtva. Brüsszel egyik külvárosában, Neclenben egy kutat ástak és mikor már jó mélyre lehatoltak, egyszerre összeomlott az egész és a romok maguk alá temettek négy munkást.

Egyet azonnal kimentettek, de meghalt a kórházban később. A mélységben maradt tehát még három munkás, akikhez nem tudtak hozzáférni a földomlás miatt. — Utászkatónak azóta állandóan a szerencsétlenek kiadásán dolgoznak és munkájukat állandóan nagy tömeg nézi remegő izgalomban.

Nem tudni persze, hogy élnek-e még, de a katonák, a kik alagutat ásnak a kuthoz, azt állítják, hogy többször választ kaptak a mélyből jeladásaira. Ambár mások viszont azt állítják, hogy ez a nesz csak a visszhangból támadt. Már egy hét óta ássák az alagutat és mikor már azt hitték, hogy a kut közelébe értek, rájöttek, hogy nem elég mélyre ásták az alagutat és hogy újból kell kezdeni az egész munkát.

Most már valószínű, hogy egy sem él a szerencsétlenek közül, de a mentési munka folyik tovább.

HIREK.

Krieghammer meghalt. Ischlből kapjuk a távirati értesítést, hogy lovag Krieghammer Ede lovassági tábornok, volt közös hadügyminiszter, ma délelőtt meghalt. A tábornok tudvalevőleg vadászaton megsérült

és agg szervezete nem bírta kiheverni az egyébként könnyebb természetű sérüléseket. Nekünk magyaroknak nincs okunk ellen-szenvel gondolni emlékére. Tipikus osztrák katona volt, minden nagyobb erények és hibák nélkül. Aféle szürke ember volt, aki a magyar ügyekben is főként a békés meg-egyeződést szerette. A felesége magyar nő volt és e révén sógorságban volt Kammermajer Károly budapesti polgármesterünkkel.

Az elpusztult város. A Csön-des Ocean sehol sem űz akkora gunyt a nevéből, mint az elpusztult Valparaiso környékén. Az év legnagyobb részében rettenetes vihar dühöng itt, úgy hogy évenként körülbelül százhusz napon egyáltalában szünetelnie kell minden kikötői munkának és a hajók tétlenül kénytelenek vesztegelni a kikötőben. Barna, kopár hegyek tövében fekszik Valparaiso, hosszan elnyulva a tengerparton. Külsőjére hasonlít a többi dél-amerikai kikötővárosokhoz. A tengerparton a forgalmas kereskedő negyed van, míg a város többi része a hegyre kapaszkodik föl. Százötvenezer lakosa van a városnak, többnyire mind ipart és kereskedelmet űző. A kereskedelmi városrész forgalmas, de a többi rész inkább egy csön-des, vidéki város benyomását kelti. Legérdekesebb látvány a kereskedő negyedben, hogy a villamos vasutaknak női kalauzai vannak. De ha az utast maga a város osalódásba is ejti, annál jobban meglepi és gyönyörködteti az a buja tropikus növényzet, mely a város összes magán- és nyilvános kertjeit elárasztja csodás alkotásaival. Oriási pálmák, banánafák, bambuszok emelkednek a leirhatatlanul színes és illatos virágcsoportok fölé. — Már most, ha az ember elképzeli, hogy e tündéri tájkép háttérében örökké hófedte csucsával Amerika legmagasabb hegyesuce m ered a kék délszaki égnek, igazán fájó szívvel gondolhat e földi paradicsom siralmas pusztulására!

CSARNOK.

A tisztartóék.

— Regény. —

Írta: **Than Gyula.**

(Folytatás.)

Édes anyja visszafordult. Megtörölte a szeméit. Leányának szívből fakadt, szelidséggel szeretetteljes nyilatkozata mintha nyugalmat csepegtetett volna a szívébe. Valamivel könnyebben érezte magát. Ránézett leányára, aztán megsimogatta bársonysima arcát:

— Lásd, nem tudnék megbarátkozni még a gondolatával sem annak, amit te feltételesen felállítottál. Én minden örömet te benned akarom feltalálni. Ez az élet az én számomra nem nyújthat nagyobb gyönyörűséget, mintha téged elégedettnek, boldognak láthatlak, még pedig olyan férfi oldala mellett, aki méltó hozzád és hozzánk is.

— Most ne beszéljünk erről anyuskám. Neked nyugalomra van szükséged.

— De ehhez a nyugalomhoz kell valami, amit csak te adhatsz meg.

— És az?

— Igéret.

— Mire?

— Hogy többé nem megy a tisztartóékhoz.

Irént készületlenül találta ez a kívánság. Semmire sem volt nehezebb a felelet, mint erre. Mit mondjon? Megigérje? Hiszen akkor a szívét törí össze. Érti nagyon jól, hogy ez gyötrelmes lenne rá nézve.

— Te nem felelsz?

Irén szótlanlansága csak erre a kérdésre szünt meg.

— Amint kívánod édes anyuskám, úgy fogok cselekedni nem megyek a tisztartóékhoz.

— Holnap elmennék a vendégek. Délben nagy ebéd lesz nálunk. Holnapután pedig elutazunk. Te is, én is, apád is, bátyád

is. Majd keressünk és találunk is olyan kellemes szórakozásokat, amelyek ugyancsak feledtetni fogják veled a tisztartókat... Lásd nekem már a gondolat is nyugalmat adott. Sőt örülni tudok, hogy rám hallgattál.

— Folyt. köv. —

NYILTTÉR.*)

Szabászati és varró-tanfolyam.

Becses tudomására hozom a n. 6. **intelligens hölgyközönségnek**, hogy a múlt év november havában személyes vezetésem alatt felállított s most már **hatóságilag bejegyzett debreceni tanintézetemben**, hol is a hölgyek a legpontosabb mérték szerint az angol, francia derék, kabátok, blousok, különböző öves aljak, fasonok rajzolásában és varrásában alapos oktatást nyernek, a rendes iskolai év **szeptember 8-án** veszi kezdetét.

Beiratkozásokat **szeptember hó 1-től** reggel 8—12-ig, délután 3—6-ig bármely napon felveszek. A tandíj a belépés napjától számítatik s tartama az illető növendék egyéni felfogási tehetségétől és varrásbani jártasságától függ; egy rendes tanfolyam 3 óra terjed, mely idő tartamára a hölgyek havi tandíja 20 korona s ha valamely növendék a varrásban még kellő gyakorlottsággal nem bírna, ismétlő tanfolyamra visszamarad, ezen tanfolyamra havi 10 koronát fizet.

Mindenki saját és hozzátartozói részére készíti a ruhákat az egész tanulási idő alatt.

Növendékek teljes ellátásra is felvétetnek.

Tisztelettel:

Özv. **Knotty Kovácsné Silye Gabriella.**

Villamos Színház

a szénapiacon megnyílt.

Sima, tiszta, rezgés nélküli képek.

MŰSOR:

Augusztus 22-én és 23-án

1. Egy arab bűvész. 2. Kutyák mint dugárusok. 3. Francia katonaság átkelése egy folyón. 4. A hangóra. 5. Páris madártávlattól. 6. Nagy ielfedezés. 7. Karácsony csodái. 8. A lelkiismeret hangja. 9. A békeangyal. — Közkívánatra: A francia forradalom.

Folyó hó 20-án Szt. István király ünnepe az előadások d. u. 3 órakor kezdődnek.

Belépő díj: Első hely 30 kr., második 20 kr., harmadik 10 kr.

Kezdeté este 7 órától 11-ig, óránként.

Donogán és Somossy

Debrecen,
Kistemplom-bazár.

Menyasszonyi kelengye,

Kész fehérnemű,

Vászon, Chiffon,

Paplan, Matrac,

Fürdő cikkek

!! óriási raktára !!

Szabadalmazott új találmány!

Cserépfedelek javítás költségeinek a megtakarításai

Értesitem a t. építő közönséget, hogy az általam feltalált és 16043—905. sz. alatt szabadalmat nyert tető szegélyzetek alkalmazásával a cserépfedeleken használatos volt habarcs munkák és azoknak évről-évre való megújítása fölöslegessé valik.

Találmányom egyszerű, olcsó és meglevő tetőszegélyzetekre is könnyen felerősíthető.

Ezen új rendszer alkalmazása által 30—40 évig felesleges a javítás s így óriási megtakarítás érhető el.

Mintákkal és költség előírányzattal szívesen szolgál

KISS IGNÁC,
bádogos mester. Piac-utca 34

Előre haladott

— idény miatt az árak mélyen leszállitva —

Szines szerb vászon — — 14 kr.
Angol zefir — — — — 35 kr.
Francia gyapju dolin — — 45 kr.
Ruha vászon — — — — 50 kr.
Honi pettyes karton — — 30 kr.

KONTSEK KORNÉL

női és férfi divat áruházában
Debrecen, Kossuth-utca 1. szám.

Kölcsönöket

az legkedveőbb feltételek mellett folyósít a

Központi Bank

mint szövetkezet

DEBRECEN, Piac-utca 65. szám alatt.

Egy törzsbetét 50 fillér. Minden törzsbetét 100 korona hitelre jogosít.

Négy éves évtársulat.

Parcellázási kölcsönök heti törlesztésre.

ING BLUZ ZEFIREK

méter ára most

23 kr.

Bosznay J. és Társa

divat áruházában

Debrecen, Kossuth-u. 5.

Új Tölgyfa Hordó

kapható nálam

30 litertől egész 800 literig

Nagyok nagyobb mennyiségben kapható jutányos árban.

PORJES SÁMUEL
Szállgy-Somlyó. Saját ház.

Friss gyümölcsből készült

KÁRPÁTI MÁLNASZÖRP

1 nagy üveg 80 kr. Kis üveg 40 kr.

Gyümölcs csomagoláshoz finom

FAGYAPOT

nagyban és kicsinyben. 8241

Kontsek Géza
Debrecen Kossuth-utca.

Legjobb bajuszpedró a híres német

„CIVIS” bajuszpedró.

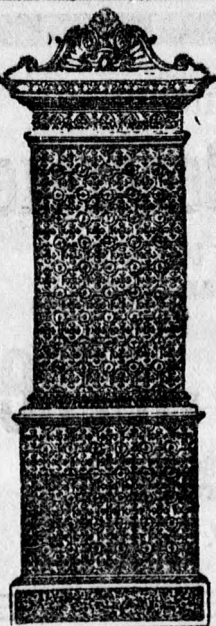
Nem tépl, jól összerogja s otteti a bajuszt.

1 doboz ára 40 fillér.

Készítője s főraktára:

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszerháza
DEBRECEN, A VÁROSHÁZZAL SZEMBEN

Eperjesi cserép-kályhák

elsőrangú hazai gyártmány;

továbbá:

Főzőedények, takaró konyhák, épület vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek és töltények

nagy választékban a legjutányosabb árban

kaphatók:

Kovacs Gyula

vasúzetében

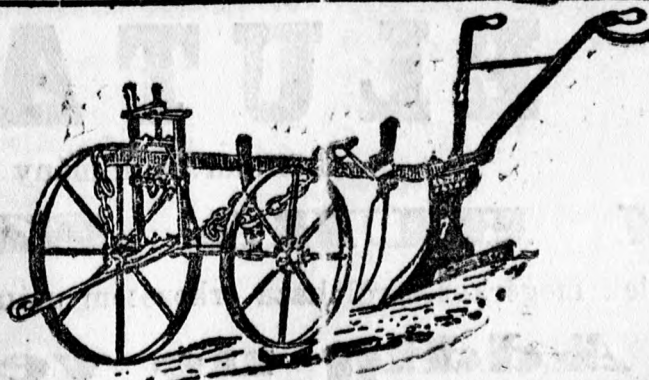
a Bika szálloda mellett.

PAUCHLI BÉLA

szabadalmazott ekegyára

H A J D U N Á N Á S O N.

Magyar gyártmány

Magyar gyártmány

Gyárt mindenféle talajművelő gépet, u. m. szabad csavarrendszerű ekéket, jukas állványu ekéket, kettős ekéket, egyes gerendelyre alkalmazható kettős ekéket, igen jó porhanyítókat, boronákat, ekekapákat stb. Gyártmányai mind elsőrendűek és kifogástaladok, miért is minden darabért a legmesszebbmenő jótállást vállalom.

Elfogad mindenféle javításokat u. m. ekéket, boronákat, vetőgépeket, szénagyújtókat, répa- és szecska-vágókat stb., melyeket pontosan, szakasszerűen és legjutányosabb áron eszközöl. Nagy raktár vetőgépek, répa- és szecska-vágókban s vetőgépekben. — Az ekegyárban ügyes, erős fiatal tanulóul felvétetnek.

Főraktár **Harstein Kálmán és Társa** oég Debrecen.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-
küldöttik.

* Apró hirdetések előre fizetendők. *

Levelezés.

SZOMORU árva leány magános nri ember ösmeretségét óhajtja, ki vigasztalná és anyagi-
lag támogatná. Levelet „Páratlan galamb“ je-
ligére kérek a kiadóban. 8681

FIATAL OZVEGYNEK levele van a kiadóban.

„A leghüségesebbnek“ sürgős levele van a ki-
vánt helyen. 8684

„PÉSS MENYECSKE 22“ sürgős levele van a
kiadóban. 8685

Ajánlat.

KISVENDÉGLŐ — aranybánya — átadó. Csak
komoly vevőkkel tárgyalok! Nagy Lajos iro-
dája Csapó-utca 13. sz. 8628

MEZ édes csemege szőlő 5 kg. kosarakban 2
koronáért ajánl Tóth József fűszer és cse-
mege kereskedő Debrecen Széchenyi-u. 65.
sz. Ismét eladók előnyben részesülnek. 8425

A VOLT Vadász-féle szőlőtelepen naponta ki-
tűnő csemege szőlő kapható. 8636

CSEMEGE SZŐLŐT ajánlok kereskedők és ma-
gán fogyasztók részére a legolcsóbb napi ár
mellett. Darvas Miksa szőlő kivitele Debrecen.
Telefon 294.

POTRAFİK udvarán 3 szobás helyiség pincék
kiadók. Ertekezhetni Farkas Henriknél Piac-
utca 43. 8506

INTELLIGENS gymnasisták teljes ellátásra el-
fogadtatnak. Grosz Mór Boldogfalva-utca 2-
szám. 8574

HARISNYAKÓTÓ IPAR VALLALAT. Haris-
nyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts
Emilnél Debrecen, Tisza palota. 8326

KÖZÉPISKOLAI izraelita tanulók jobb háznál
teljes ellátást kaphatnak. Cim a kiadóban. 8611

HASZONBEREADÓ birtok. A Szepesen 11
nyilas tanyaépületekkel ellátott földbirtok
1906 október 1-től kezdve haszonbérbe adó.
Ertekezhetni dr. Márton Kálmán ügyvédnél
Piac-u. 44. 8333

AZ IDEI tanévre fiu vagy leány gyermekeket
teljes ellátásra elvállal egy keresztény uri
család. Cim a kiadóban. 8682

PIAC közelében tágas pincehelyiségek kiadók.
Cim a kiadóban. 8489

JÁMBNR ZSIGMOND kárpitos mester műhe-
lyét és lakását áthelyezte Meszena-utca 2. sz.
A tisztelt megrendelők becses pártolását kéri.
Ugyanott kész új diványok kaphatók. 8677

INTELLIGENS családnál két középiskolai tan-
uló jutányosan felvétetik teljes ellátásra
szeptembertől. Cim a kiadóban. 8680

Kereslet.

MAGÁNYOS, intelligens nő különbejáratu bu-
torozott szobát — esetleg teljes ellátással —
keres. Ajánlatok ármegfeleléssel a kiadóba
küldendők. 8668

EGY jó családból való 4 középiskolát végzett
fiu tanulónak felvétetik Csáthy Lerenc könyv-
keresésében. 819.

SZŐLŐMUNKÁS (vincellér) 7 hold szőlőbe Mi-
hálynap helyre állás mellett kerestetik. —
100 liter barack cefre pálinkafőzéshez rész
vagy pénzért eladó. Felvilágosítást a kiadó-
hivatal ad. 8676

FODRÁSZSEGED fiatal belépésre kerestetik
Pajtáshoz Petőfi-tér 4. 8679

16 év óta fennálló jó menetelű kereskedelmi
ügynöki irodába társ kerestetik csekély töké-
vel. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 8683

EGY elarusítóleány kerestetik. Pia-u. 49. Li-
noleum üzlet. 8686

Eladás.

EGY vidéki 28000 lakossal bíró városban egy
női kalapüzlet olcsó árért eladó. Cim a ki-
adóban. 8617

VÖRÖSMARTI-utca 4. számú háznál használt
épületek és kertkerítések olcsó árban adat-
nak el. 8647

FODRÁSZÜZLET családi viszonyok miatt el-
adó. Cim a kiadóban. 8684

EGY igen jó menetelű fodrászüzlet Debrecen
legszebb helyén elutazás miatt eladó. Bőveb-
bet a kiadóban. 8675

Két kutágas használatra eladó. Ajtó-utca 20.
szám. 8678

Málnási Mária, Málnási
Siculia, Borszéki, Bik-
szádi, Luhi Margit, Luhi
Erzsébet, Mohai Ágnes,
Parádi, Polenai, Répáti
Salvator, Sztojcai Szoly-
vai, Szlatvini, Suliguli

Magyar borvizek.

Mindennemü

Gyógy- és Borvizeket

folyton friss töltésben
jutányos árban ajánl:

Csanak József

fűszer-, csemege, bor és
ásványvíz kereskedése.

Telefon 70. szám.

**Helybéli megrendelések
házhoz szállítatnak.**

Bártfai, Bilini, Budai,
Czigelkai, Csizi, Emsi,
Halli, Ivándai, Karls-
badi, Krondorfi, Koryt-
niczai, Lipiki, Marian-
badi, Parádi arzén, Pre-
blau, Rohitschi, Selters

stb.

GYÓGYVIZEK.

ELUTAZTAM

külföldi tanulmány és bevásárlási utra

NŐI RUHA SZÖVETEKÉRT.

A szövetek megérkezéséről haza érkezésem után az érdeklődő t. közönséget értesíteni fogom.

Addig ne vegyen senki,

mivel olyan ujdonságokat hozok, amelyet még Hajdumegye és Debrecen közönsége eddig nem látott,
mivel annak szépsége és minősége mindenkit bámulatba fog ejteni.

A kirakat sűtét
kékre van festve.

LÓWY F. Piac-utca 24. szám alatt,
a Fehérló szálloda mellett